Holy Cross Armenian Apostolic Cathedral
Ս. ԽԱՉ ՀԱՅՑ. ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐ
900 W. Lincoln Avenue, Montebello, CA 90640
Ph. (323)727-1113 / Fax (323)7277701
E. mail: holycross900@sbcglobal.net
Dean: Most Rev. Father Muron Aznikian
(818)441-1104 (c.)
Pastor: Rev. Fr. Ashod Kambourian
(323) 810-7914 (c.)
Find us on facebook

ՊԱՐՏՆ ՈՒ ՊԱՏՇԱՃԸ ԵԿԵՂԵՑԻԷՆ ՆԵՐՍ

Հաճեցէք եկեղեցւոյ մէջ ձեր ձեռքի հեռախօսները անմիջապէս անջատել:

- **ԵԿԵՂԵՑԻԷՆ ՆԵՐՍ ՄՈՒՏՔ**

Եկեղեցի մեր մուտքը պէտք է ըլլայ ակնածանքով եւ լռջութեամբ: Միշտ եկեղեցի պէտք է մտնենք խաչակնքելով: Իւրաքանչիւր հաւատացեալ, Աստուծոյ առաջ պէտք է ներկայանայ պատշաճ եւ վայելուչ հագուածքով:

- **ՄՈՄԱՎԱՌՈՒԹԻՒՆ**

Մեր եկեղեցւոյ նուիրական սովորութիւններէն մէկն է մոմ վառել Սրբոց եւ Տէրունական սրբանկարներու առջեւ: Մոմերը վառելէ եւ տեղաւորելէ ետք, կրնաք աղօթք մը ընել ձեր սիրելիներուն համար եւ ապա գրաւել ձեր տեղը:

- **ԵՐԲ ՁԵՐ ՏԵՂԵՐԸ ԿԸ ԳՐԱՒԷՔ**

Երբ ձեր տեղերը կը գրաւէք, նախ գլխու թեթեւ խոնարհութիւն մը կ՛ընէք, կը խաչակնքէք, եւ ապա ծածուկ **«Հայր Մեր»**ը կ՛ըսէք: Այժմ պատրաստ էք մասնակից դառնալու Ս. Պատարագին կամ որեւէ արարողութեան:

- **ԽԱՉԱԿՆՔԵԼՈՒ ՁԵՒԸ**

Պէտք է միացնել բթամատը, ցուցամատը եւ միջնեմատը. փակել մատնեմատն ու ճկոյթ մատը ափին մէջ, ապա, երեք մատներու ծայրով դպչիլ նախ ճակտին մէջտեղը, ապա կուրծքի կեդրոնը, յետոյ ձախ եւ վերջապէս աջ ուսերը, որմէ ետք բանալ ձեռքը եւ զայն դնել սրտին վրայ:

- **ՅՈՏՆԿԱՅՍ ԿԵՆԱԼՈՒ ՊԱՏՇԱՃՈՒԹԻՒՆԸ**

Եկեղեցական արարողութեանց ընթացքին պատշաճ ժամանակին յոտնկայս կամ նստած մնալու որոշումը դժուար հարց մը կը թուի ըլլալ մեր հաւատացեալներու: Այս հարցը դիւրացնելու համար հետեւեցէք վերեւի պաստառին, ուր նշուած են նստելու եւ ոտքի կենալու ժամանակները:

- **ՈՂՋՈՅՆԻ ՀԱՄԲՈՅՐ**

Ողջոյն առնելու կամ տալու ժամանակ, պէտք է աջ ձեռքը դնել սրտին վրայ եւ ապա գլուխը մօտեցնել քովի հաւատացեալին՝ նախ աջ եւ ապա ձախ ուսին վրայ:
Ողջոյն տուողը կ՛ըսէ. **«Քրիստոս ի մէջ մեր յայտնեցաւ»**
Ողջոյն առնողը կ՛ըսէ. **«Օրհնեալ է յայտնութիւնն Քրիստոսի»:**

- **Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ ԱՒԱՐՏԻՆ**

Հաւատացեալները մէկ առ մէկ կը մօտենան պատարագիչ Տէր Հօր, Աւետարանը կը համբուրեն ըսելով.
-**«Յիշեսցէ Տէր զպատարագս քո եւ զողջակէզս քո ընդունելի արասցէ»** Կամ **«Մեղայ Աստուծոյ»:**
Իսկ պատարագիչը կը պատասխանէ.
«Տացէ Տէր ըստ սրտի քում եւ զամենայն խորհուրդս քո Նա կատարեսցէ»: «Յիշեալ լիջիք» Կամ
«Աստուած թողութիւն շնորհեսցէ»:

- **ՄԱՍ**

Յաւարտ Ս. Պատարագի՝ օրհնուած մաս կը բաժնուի հաւատացեալներուն: Պատշաճ է որ, երբ մաս ստանաք, նախ համբուրէք եւ ապա ուտէք զայն: Սովորութիւն է նաեւ փոքր բաժին մը տուն տանիլ՝ այն հարազատներուն, որոնք Ս. Պատարագին ներկայ չկրցան ըլլալ: Ս.Հաղորդութիւն ստանալու համար անհրաժեշտ է ծոմ պահել:

- **ԱՅԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐ**

Եկեղեցին Աստուծոյ տունն է եւ Տէրը մի՛շտ ներկայ է. հետեւաբար պարզ ժողովի, սրահի կամ հաւաքոյթի վայր չէ:

- **ԶԳԵՍՏ**

Երեխաներ.- Միայն տաս տարեկանէն վար երեխաներուն համար պատշաճ է եկեղեցւոյ մէջ զգեստի կարճ տափատ հագուիլ: Այլապէս, եկեղեցւոյ մէջ մարզական կամ այլ տեսակի կարճ տափատներ հագուիլը երբեք յարմար չէ (երեխաներու եւ չափահասներու համար հաւասարապէս): Կօշիկները կամ սանտալները պէտք է միշտ մաքուր եւ կապուած ըլլան: Արտօնուած չէ որեւէ տեսակի գրութեամբ **T-Shirt** հագուիլ:

Կանայք.- Պարտին համեստ հագուիլ եւ չի չափազանցեն արդուզարդը: Արգիլուած են անթեւ եւ միայն ուսերու վրայ երիզներով զգեստները, կարճ փէշերը եւ մարմինին կպչած հագուստները: Հագուստները պէտք է թիկունքով եւ առջեւէն առանց բացուածքի ըլլան: Տափատները պէտք չէ մարմնին կպչած ըլլան: Որեւէ տեսակի կարճ տափատ հագուիլը անյարմար է: Առանց գուլպայի հողաթափով եկեղեցի յաճախելը անպատշաճ է:

Տղամարդիկ.- Պարտին համեստ եւ պատշաճ հագուիլ: Թէեւ վերարկուն եւ փողկապը պարտադիր չեն, սակայն շապիկները պէտք է օձիքներ ունենան եւ մինչեւ օձիք կոճկուած ըլլան (*կարելի է օձիքի կոճակը չկոճկուած պահել, սակայն երկու կամ երեք չկոճկած կոճակները անյարմար են*): Տափատները պէտք է մաքուր եւ արդուկուած ըլլան: Ընդհանրապէս, որեւէ գոյնի **Jeans**ի, մասնաւորաբար բացուածքներով կամ ծակերով, շատ հասարակ է եկեղեցւոյ համար: Եկեղեցւոյ մէջ մարզական եւ կարճ տափատ հագուիլը յարմար չէ: Անպատշաճ է հողաթափով եկեղեցի ներկայանալ:

- **ԱՆՊԱՏՇԱՃ Է ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ ՄԷՋ**

1)Կողմնակի խօսակցութիւն ունենալ: **2)**Ոտք ոտքի վրայ դրած նստիլ: **3)**Ծամոն ծամել, կամ ուրիշ ուտելիք ուտել:**4)**Թեւերը նստարաններուն ետեւները երկարել:**5)**Այր մարդիկ գլխարկը գլուխնին պա-հել:

- **ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՑ**

Ծնողներուն ուշադրութեան կը յանձնենք թէ Եկեղեցին Պատարագի ընթացքին, երեխաներուն համար ունի **Կիրակնօրեայ Դպրոց:**

Holy Cross Armenian Apostolic Cathedral
Ս. ԽԱՉ ՀԱՅՑ. ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐ
900 W. Lincoln Avenue, Montebello, CA 90640
Tel (323)727-1113 / Fax (323)727-7701
Email: holycross900@sbcglobal.net
Dean: Most Rev. Father Muron Aznikian
(818) 441-1104 (c.)
Pastor: Rev. Fr. Ashod Kambourian
(323) 810-7914 (c.)
Find us on facebook

CHURCH ETIQUETTE

- **ENTRANCE**

Your entrance into the Armenian Apostolic Church should be reverent and solemn. The faithful should be appropriately dressed for the services. Always make the sign of the cross as you enter. During Divine Liturgy, at the times of the Gospel reading, Anamnesis, (Soorp, Soorp, Soorp), Lord's Prayer and sermon, the faithful should wait at the Narthex (or enter the church through the side door only with the help of a BOT member).

- **LIGHTING OF CANDLES**

One of the devotional practices of the Armenian Church is the beautiful custom of lighting candles in front of Holy Icons. You make the sign of the cross, say a short prayer for you and your dear ones and take your place. These candles may be obtained from the table as you enter the church. It is customary to make a donation when you receive them.

- **WHEN YOU TAKE YOUR PLACE**

Bow your head slightly, make the sign of the cross and silently say the Lord's Prayer. You are now ready to participate in the services.

- **TO MAKE THE SIGN OF THE CROSS**

Join together your thumb, index and middle fingers at the tips. Fold back your ring and little fingers upon your palm. Touch your forehead, the middle of your chest, the left then right side near each shoulder, then open your hand and put it on your heart.

- **STANDING ETIQUETTE**

Sitting and standing at the proper time seems to be one of the most perplexing problems during the service. Please follow the instructions on the screen, which will indicate the exact moments to sit or stand for reverence.

- **THE KISS OF PEACE**

Put your right hand on your heart, then reach your head first over the left shoulder of the person who is giving the greeting while saying, "Blessed is the revelation of Christ." Then, in turn, you greet the person nearest to you saying, "Christ is revealed amongst us."

- **HOLY COMMUNION**

Prior to Holy Communion, the faithful should fast. Ladies should cover their heads during Holy Communion.

- **AT THE CONCLUSION OF SERVICE**

It is almost impossible for the clergyman to come out of the church as in most churches. It takes a long time for our clergy to take off their vestments. Therefore, people instead go to the clergyman to kiss the Gospel and receive his personal greeting and blessing.

- **LEAVING THE CHURCH**

As you leave church, you should be as reverent and orderly as upon your entrance. Do not talk to friends until you are out of church.

- **"MAS"**

At the end of Divine Liturgy, "Mas" or Holy Bread is distributed to the congregation. When you take "Mas", you kiss it and eat it. A good custom is to take some home to those members of the family who wanted to come to church but were unable to.

- **OTHER NOTES**

The church is the house of God. It is not a place of social meetings. Therefore, heads turned to look for friends, conversation with one another and similar distractive motions are poor manners in church.

- **DRESS CODE**

Children: Only young children (under 10) should wear shorts to church - and then only dress shorts. Athletic shorts, cut-offs, and spandex shorts are never appropriate church wear (for children or adults!). Shoes or sandals should be clean and tied. No one should wear T-shirts with any kind of writing on them.

Women: Dresses should be modest; no tank tops or dresses with only straps at the shoulders, no short skirts (mini-skirts) and no skin-tight dresses. Dresses should have backs and not be cut low in the front. If women wear pants, they should not be tight. Shorts of any type are not appropriate for church. Attending church with slippers without socks is improper.

Men: Men should also dress modestly. While coat and tie are not mandatory, shirts should have collars and be buttoned to the collar (the actual collar button may be left undone, but two or three buttons undone is inappropriate). Slacks should be clean and pressed. Jeans (of any color) are usually too casual for church, especially ones with patches or holes. Again, shorts are not appropriate church wear and slippers should not be worn.

- **IT IS NOT PROPER:**

1) To chew gum in church; **2)** To cross legs while sitting; **3)** To stretch or place arms on pews or across the backs of pews; **4)** For men to wear hats.

Please make sure your cellular phones are off.

- **QUIET IN CHURCH NEEDED**

Attention parents of small children: if your children become restless, talkative, unruly, etc. during services and you feel it necessary to take them "out" of church, please take them to Sunday School.

Dear parishioners,
*We encourage you to make donations of Altar flowers and/or candles for requiems or special occasions.
*For Requiem Service, please call the church office by noon on Friday, so we can include the name(s) of your beloved ones in the Sunday bulletin. There is no set monetary amount for requesting Hokehankist; any amount donated is appropriate and appreciated.
*For home blessing and any spiritual need, please do not hesitate to contact the priest or the church office.
*If you have someone who is sick at home or in the hospital and would like pastoral care and visitation, please call the church office.
*Please notify the church office of any change of address to ensure uninterrupted delivery of your church mailings.
Please help us keep the mailing list up to date.